

تأثیر بادشکنهای سبز در چگونگی وزش باد و رشد و تولید درختان میوه

کیانوش سوزنچی

گروه باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران، کرج

بادها در انتشار گرما و کاهش رطوبت سهم عمده ای دارند و بسته به نوع منطقه اثرات متفاوتی می گذارند. این اثرات می تواند مفید و یا مضر باشد. هر چند که در شرایط خاصی، اثرات غالباً مضر ممکن است جزء اثرات مفید نیز محسوب شوند.

باد یکی از مهمترین عوامل گرده افشانی درختان و گلها در طبیعت است و شدت و ضعف آن بر روی حشرات گرده افشان تأثیر بسزایی دارد. به علاوه وزش بادی ملایم در شبهای بسیار سرد تا حد زیادی از سرمازدگی درختان میوه جلوگیری می کند. اما از سوی دیگر باد میزان تبخیر را افزایش می دهد و باعث کاهش عملکرد محصولات زراعی و باغبانی می شود. همچنین وزش باد در مناطق خشک، فرسایش زمینهای بدون پوشش را در پی دارد.

برای کنترل و جلوگیری از اثرات مضر باد، انسان از گذشته دور تا حال از موانع مختلف به عنوان بادشکن استفاده کرده است که رایجترین آنها بادشکنهای سبز می باشد. طبق بررسیهای انجام شده میزان محصول به دست آمده در باغهای تحت حمایت بادشکن نسبت به باغهای فاقد بادشکن گاه تا هفت برابر بیشتر بوده است. احداث بادشکنها باعث افزایش سطح تولید زمینها و جلوگیری از توسعه زمینهای بایر می شود. آزمایشات نشان می دهند که اگر ۱۰ درصد زمینی را به احداث بادشکن اختصاص دهیم محصولی که از بقیه زمین به دست آید بسیار بیشتر از حالتی است که کل منطقه را بدون بادشکن مورد بهره برداری قرار دهیم، ضمن آن که با کاهش باد میزان مصرف آب نیز کاهش می یابد.

در این مقاله سعی می شود با توجه به بادخیز بودن بسیاری از مناطق ایران درباره بادشکنهای سبز، چگونگی احداث آنها، تأثیر خصوصیات فیزیکی آنها در چگونگی وزش باد و افزایش محصول، اثر آنها در انباشتگی برف و نیز معرفی چندنوع درخت مناسب برای بادشکنها مطالبی بیان شود.